

**ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΚΤΥΟΥ «ΕΛΕΝΗ ΣΚΟΥΡΑ»
για τη «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα
κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων»**

Θέματα Συνάντησης

- **Σύντομη παρουσίαση** των φορέων της Θεματικής Ομάδας Εργασίας (15 λεπτά).
- **Θεσμικό πλαίσιο και υφιστάμενη κατάσταση** (25 λεπτά).
- **Στόχοι και αντικείμενο της Θεματικής Ομάδας** (45 λεπτά).
- **Προγραμματισμός** ανά συνάντηση της Θεματικής Ομάδας Εργασίας (35 λεπτά).

Ημερολόγιο Συναντήσεων Θεματικής Ομάδας

Συνάντηση	Μήνας-Ετος	Παρατηρήσεις
Πρώτη	20 Μαρτίου 2013	
Δεύτερη	Ιούνιος 2013	
Τρίτη	Σεπτέμβριος 2013	
Τέταρτη	Ιανουάριος 2014	
Πέμπτη	Οκτώβριος 2014	
Έκτη	Ιανουάριος 2015	

1^η Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα»
για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης
πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Τετάρτη 20 Μαρτίου 2013

Φορείς που συμμετέχουν στην 3^η Θεματική Ομάδα Εργασίας

- Ανεξάρτητοι Έλληνες
- Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων
- Γυναικεία Ομάδα Αυτοάμυνας
- Γυναίκες Χωρίς Σύνορα
- Δίκτυο Αιρετών Γυναικών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση
- ΕΕΔΕ- Τομέας Ανάπτυξης Γυναικών Managers και Επιχειρηματιών (ΤΟΓΜΕ)
- Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΓΠΦ
- Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ)
- Εθνικό Επιμελητηριακό Δίκτυο Γυναικών Επιχειρηματιών (ΕΕΔΕΓΕ)
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
- Ελληνική Αντιπροσωπεία Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών
- Ελληνική Εταιρεία Γυναικών Πανεπιστημιακών (ΕΛΕΓΥΠ)
- Ένωση Γυναικών Ελλάδας
- Ένωση Γυναικών Κρήτης
- Ένωση Διπλωματούχων Ελληνίδων Μηχανικών (ΕΔΕΜ)
- Ένωση Ελληνίδων Νομικών
- Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων (ΙΜΕ) ΓΣΕΒΕΕ
- Κέντρο Αλληλεγγύης και Αναπτυξιακής Συνεργασίας Ηλείας «Καλλιρόη Παρρέν»

- Κέντρο Προάσπισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Κέντρο Στήριξης της Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας των Γυναικών -ΕΡΓΑΝΗ
- Κίνηση Δημοκρατικών Γυναικών
- ΚΜΟΠ Κέντρο Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού
- Κοινωνική Αρωγή Ελλάδος
- Λύκειο των Ελληνίδων
- Ομοσπονδία Συλλόγων Υπαλλήλων Επιμελητηρίων
- Παναιτωλοακαρνανικός Σύλλογος Γυναικών
- Πανελλήνια Οργάνωση Γυναικών «Παναθηναϊκή»
- Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)
- Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα-Τομέας Γυναικών
- Πανελλήνιος Σύλλογος Πληροφορικής Δημοσίου
- Πολιτικός Σύνδεσμος Γυναικών
- Πρωτοβουλία Γυναίκα και Υγεία
- Σοροπτιμιστική Ένωση Ελλάδος
- Σύλλογος Γυναικών Μεξιατών
- Συνήγορος του Πολίτη
- Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού
- Τμήμα Γυναικών Πολιτιστικού Συλλόγου ΑΙΝΙΑΝΕΣ ΥΠΑΤΗΣ

1^η Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Υποστηρικτικό Υλικό Συνάντησης

«Τα Κράτη Μέλη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξαλείψουν τις διακρίσεις κατά των γυναικών στην πολιτική και δημόσια ζωή της χώρας και, ιδιαίτερα, εξασφαλίζουν σε αυτές, υπό ίσους όρους με τους άνδρες, το δικαίωμα:

α) Να ψηφίζουν σε όλες τις εκλογές και όλα τα δημόσια δημοψηφίσματα και να είναι εκλέξιμες σε όλους τους οργανισμούς που εκλέγονται δημόσια.

β) Να λαμβάνουν μέρος στην κατάστρωση της πολιτικής του Κράτους και στην εκτέλεσή της, να καταλαμβάνουν δημόσιες θέσεις και να ασκούν όλα τα δημόσια καθήκοντα σε όλες τις βαθμίδες της κυβερνήσεως.

γ) Να συμμετέχουν στις μη κυβερνητικές οργανώσεις και ενώσεις που ασχολούνται με τη δημόσια και πολιτική ζωή της χώρας» (Σύμβαση για την εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων κατά των γυναικών –CEDAW, Άρθρο 7).

«Η επίτευξη του στόχου της ίσης συμμετοχής των γυναικών και των ανδρών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, θα επιφέρει την ισορροπία, η οποία θα αντικατοπτρίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια τη σύνθεση της κοινωνίας και είναι απαραίτητη, ώστε να ενδυναμωθεί η δημοκρατία και να προωθηθεί η ορθή λειτουργία της τελευταίας» (4^η Παγκόσμια Διάσκεψη για τις Γυναίκες (1995) Πλατφόρμα Πεκίνου, Στρατηγικός Στόχος G1, Άρθρο 181).

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, ως συντονιστής φορέας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» λαμβάνει την πρωτοβουλία συγκρότησης της Θεματικής Ομάδας Εργασίας για τη «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων». Ως κεντρικός στόχος των εργασιών της Ομάδας αυτής τίθεται η **διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής και ανάπτυξης δράσεων για τη συστηματική ενίσχυση της πολιτικής συμμετοχής των γυναικών επιδιώκοντας τη δυνατότητα αξιοποίησης του συνόλου της κοινωνικής εμπειρίας στις πολιτικές διαδικασίες**. Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων δεν θα πρέπει να αποτελεί απλά επικοινωνιακή προτεραιότητα, αλλά να διέπεται από το κριτήριο της **κοινωνικής προσφοράς** και της **αξιοκρατίας**, ιδιαίτερα σε μια τόσο δύσκολη οικονομικοκοινωνική συγκυρία όπως η σημερινή.

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο¹

Σύμφωνα με το Γλωσσάρι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «100 λέξεις για την Ισότητα», ως **θετική δράση** ορίζονται μέτρα που στοχεύουν σε μια συγκεκριμένη ομάδα και αποσκοπούν στην εξάλειψη και στην πρόληψη των διακρίσεων ή στην αντιστάθμιση της μειονεκτικής θέσης στην οποία μπορεί να βρίσκονται τα μέλη της ομάδας λόγω της στάσης ζωής, της συμπεριφοράς ή των δομών που επικρατούν (ορισμένες φορές αναφέρεται και ως θετική διάκριση).

Καθιέρωση κατά φύλο ποσόστωσης στις Βουλευτικές εκλογές

Με το **άρθρο 34 του π.δ. 26/2012** με τίτλο «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» κωδικοποιείται η υφιστάμενη νομοθεσία περί ποσοτώσεων στον αριθμό των υποψηφίων βουλευτών/τριών κατά φύλο, και πιο συγκεκριμένα τα άρθρα 34 του π.δ. 96/2007 («Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών») και 3 του ν. 3636/2008 («Τροποποίηση του ν. 3231/2004 περί εκλογής βουλευτών»). Το σχετικό άρθρο ορίζει ότι:

«...Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών Κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων και ανεξαρτήτων, ο αριθμός των υποψηφίων βουλευτών, από κάθε φύλο, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, σε όλη την Επικράτεια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω».

Καθιέρωση ποσόστωσης κατά φύλο στα ψηφοδέλτια

των Νομαρχιακών και Δημοτικών Εκλογών

Με το άρθρο 75, παρ. 1 του **Ν.2910/2001 (ΦΕΚ 91/Α'/2.5.2001)**, καθιερώθηκε η υποχρεωτική, κατ' ελάχιστο στο 1/3, συμμετοχή από κάθε φύλο ως υποψηφίων στα ψηφοδέλτια των **Νομαρχιακών και Δημοτικών εκλογών**.

Κατά φύλο ποσόστωση στα ψηφοδέλτια των Δημοτικών και Κοινοτικών εκλογών

Με το άρθρο 34, παρ. 3 του **Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α'/8.6.2006)** «Κύρωση Κώδικα Δήμου και Κοινοτήτων» διατηρείτο η πρόβλεψη του Ν. 2910/2001 για την κατά το 1/3 συμμετοχή από κάθε φύλο στα ψηφοδέλτια των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων, των συμβουλίων δημοτικού διαμερίσματος και τοπικών συμβουλίων. Το ποσοστό αυτό υπολογιζόταν ξεχωριστά για τα δημοτικά συμβούλια, τα συμβούλια των δημοτικών διαμερισμάτων και τα κοινοτικά συμβούλια. Ειδικά για τους υποψήφιους τοπικούς συμβούλους το ποσοστό του ενός τρίτου (1/3) υπολογιζόταν επί του συνολικού αριθμού των υποψήφιων της κατηγορίας αυτής που περιλαμβάνονταν σε κάθε συνδυασμό. Ο συνολικός αριθμός των υποψήφιων των συνδυασμών,

¹ <http://www.isotita.gr/index.php/docs/c104/>

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

που αντιστοιχούσε στο ένα τρίτο (1/3), όπως αυτό είχε υπολογιστεί ξεχωριστά για κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες προσώπων, αρκούσε για το σύνολο των υποψηφίων κάθε συνδυασμού, χωρίς να ήταν αναγκαίο να επιμερίζεται ισομερώς σε καθεμία από τις ανωτέρω κατηγορίες υποψηφίων.

Εξάλλου, βάσει της παρ. 3 του άρθρου 18 με τίτλο «Υποψηφιότητες» Μέρος Β' Πρώτος Βαθμός Αυτοδιοίκησης - Δήμοι, Κεφάλαιο Β' «Εκλογική Διαδικασία» του νέου νόμου **3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α'/7.6.2010)** με τίτλο «**Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης**» ορίζεται ότι: «Ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικής κοινότητας και συμβούλων τοπικής κοινότητας από κάθε φύλο ανέρχεται τουλάχιστον στο ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου ή του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας που υπολογίζεται διακεκριμένα για κάθε δημοτικό συμβούλιο και κάθε συμβούλιο δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της».

Με το άρθρο 6, παρ. 1, του **Ν. 2839/2000 (ΦΕΚ 196/Α'/2000)** «Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και άλλες διατάξεις», διασφαλίστηκε η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. καθώς επίσης και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού. Πιο συγκεκριμένα, καθιερώθηκε η υποχρεωτική, κατ' ελάχιστο στο 1/3, συμμετοχή κάθε φύλου στα **υπηρεσιακά συμβούλια και στα συλλογικά όργανα του Δημοσίου**, των Δημοσίων Οργανισμών και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων

Με το άρθρο 186 κεφ. VI 1. και 2. του νόμου **3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α'/7.6.2010)** με τίτλο «**Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης**» συγκροτούνται σε κάθε Περιφέρεια οι Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων με διευρυμένη και πιο αντιπροσωπευτική σύνθεση και αρμοδιότητες, σε αντικατάσταση του άρθρου 1 της 2717/12.10.2001 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 1433/Β'/22.10.2001) με τίτλο «Κανονισμός Λειτουργίας των Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας», το οποίο παραπέμπει στο **Ν. 2839/2000 (ΦΕΚ 196/Α'/2000)** με τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και άλλες διατάξεις», που όριζε αντίστοιχα στο άρθρο 6 (παρ. 2 και 3) τη σύνθεση και τις αρμοδιότητες των Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας των Φύλων.

Επίσης, η παρ. 3 του άρθρου 120 «Υποψηφιότητες» Μέρος Γ' Δεύτερος Βαθμός Αυτοδιοίκησης - Περιφέρειες, Κεφάλαιο Β' «Εκλογική Διαδικασία» του ανωτέρου νόμου καθορίζει ότι «Ο αριθμός των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων κάθε συνδυασμού από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον με το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με το μισό της».

Καθιέρωση ποσόστωσης κατά φύλο για την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στα υπηρεσιακά, διοικητικά συμβούλια ή άλλα συλλογικά όργανα της Διοίκησης

Με το άρθρο 4 του **Ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α'/29.3.2010)** με τίτλο «Σύστημα επιλογής Προϊσταμένων οργανικών μονάδων με αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια - Σύσταση Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) και λοιπές διατάξεις», αντικαταστάθηκε μεταξύ άλλων το άρθρο 161 με τίτλο «Εκπροσώπηση των Φύλων» (πριν το άρθρο 160 παρ. 3 του «**Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.**» **(Ν. 3528/2007, ΦΕΚ/Α'/26/9.2.2007)**, ώστε να ορίζει ότι στα Συμβούλια των άρθρων

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα»

για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

157, 158 και 159 ο αριθμός των μελών που ορίζονται από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το ένα τρίτο (1/3) του συνόλου των μελών που ορίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εφόσον στην οικεία υπηρεσία υπηρετεί επαρκής αριθμός υπαλλήλων που συγκεντρώνει τις νόμιμες προϋποθέσεις για ορισμό και τα μέλη που ορίζονται είναι περισσότερα από ένα (1). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι τουλάχιστον ίσο με μισό της μονάδας. Ίδια πρόβλεψη αναφορικά με τα υπηρεσιακά συμβούλια των Ο.Τ.Α. ενσωματώνεται με την παρ. 5 του άρθρου 7 και στον **Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων» (Ν.3584/2007, ΦΕΚ/Α'/143/28.6.2007).**

Καθιέρωση ποσόστωσης κατ' ελάχιστο 1/3 για κάθε φύλο στη στελέχωση των εθνικών οργάνων και επιτροπών έρευνας και τεχνολογίας

Με το άρθρο 57 του **Ν. 3653/2008 (ΦΕΚ Α'/21.3.2008)** «Θεσμικό πλαίσιο έρευνας και τεχνολογίας και άλλες διατάξεις» **καθορίζεται ποσοστό συμμετοχής των επιστημόνων κατ' ελάχιστο 1/3 για κάθε φύλο** στη στελέχωση των Εθνικών οργάνων και Επιτροπών Έρευνας και Τεχνολογίας, εφόσον οι υποψήφιοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα για την κάλυψη της σχετικής, κατά περίπτωση, θέσης.

Υφιστάμενη Κατάσταση

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία στη βάση δεδομένων² της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Justice) για τη συμμετοχή των γυναικών στα Κέντρα Λήψης Αποφάσεων, μόλις το **25%** (βλ. Πίνακα 1) των βουλευτών/τριών στην Ευρώπη των 27 είναι γυναίκες, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι **35%** (βλ. Πίνακα 2).

Πίνακας 1. Κατά φύλο συμμετοχή στα Εθνικά Κοινοβούλια ανά χώρα στην Ευρώπη των 27

	Μέλη				
	Πρόεδρος	Γυναίκες (N)	Άνδρες (N)	Γυναίκες (%)	Άνδρες (%)
EU-27	10Γ 30Α	2404	7095	25	75
Belgium	Γ	89	133	40	60
Bulgaria	Γ	55	184	23	77
Czech Republic	Γ	57	224	20	80
Denmark	Α	73	106	41	59
Germany	Α	224	465	33	67
Estonia	Γ	21	79	21	79
Ireland	Α	43	184	19	81
Greece	Α	63	237	21	79
Spain	Α	229	387	37	63
France	Α	227	694	25	75
Italy	Α	196	754	21	79
Cyprus	Α	6	50	11	89
Latvia	Γ	23	77	23	77
Lithuania	Α	32	103	24	76

² http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/politics/index_en.htm

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Luxembourg	A	14	46	23	77
Hungary	A	35	351	9	91
Malta	A	6	63	9	91
The Netherlands	Γ	84	140	38	62
Austria	Γ	71	174	29	71
Poland	Γ	123	437	22	78
Portugal	Γ	67	163	29	71
Romania	A	42	384	10	90
Slovenia	A	35	95	27	73
Slovakia	A	28	122	19	81
Finland	A	85	115	43	57
Sweden	A	152	197	44	56
United Kingdom	Γ	324	1131	22	78

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γεν. Διεύθυνση Δικαιοσύνης (Data collected between 05/11/2012-15/11/2012)

Πίνακας 2. Κατά φύλο συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανά χώρα στην Ευρώπη των 27

	Μέλη			
	Γυναίκες (N)	Άνδρες (N)	Γυναίκες (%)	Άνδρες (%)
EU-27	265	488	35	65
Belgium	8	14	36	64
Bulgaria	6	12	33	67
Czech Republic	4	18	18	82
Denmark	6	7	46	54
Germany	38	61	38	62
Estonia	3	3	50	50
Ireland	5	7	42	58
Greece	7	15	32	68
Spain	22	32	41	59
France	34	40	46	54
Italy	16	57	22	78
Cyprus	2	4	33	67
Latvia	3	6	33	67
Lithuania	3	8	27	73
Luxembourg	1	5	17	83
Hungary	8	14	36	64
Malta	0	6	0	100
The Netherlands	12	14	46	54
Austria	6	13	32	68
Poland	11	40	22	78
Portugal	9	13	41	59
Romania	12	21	36	64
Slovenia	4	4	50	50
Slovakia	5	8	38	62
Finland	8	5	62	38
Sweden	9	11	45	55
United Kingdom	23	50	32	68

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γεν. Διεύθυνση Δικαιοσύνης (Data collected between 16/11/2012-16/11/2012)

1^η Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Σε **εθνικό επίπεδο**, εντοπίζονται:

- Εξήντα τρεις (63) γυναίκες βουλευτρίες (**21%**) σε σύνολο τριακοσίων (300) βουλευτικών εδρών.
- Δύο (2) γυναίκες (**5%**) σε κυβερνητικές θέσεις σε σύνολο τριάντα εννέα (39) κυβερνητικών θέσεων (συμπεριλαμβανομένων του πρωθυπουργού και του κυβερνητικού εκπροσώπου). Ειδικότερα, σε σύνολο δεκαεπτά (17) υπουργών καταγράφεται **μία (1) γυναίκα**, σε σύνολο επτά (7) αναπληρωτών υπουργών **καμία** γυναίκα, σε σύνολο δεκατριών (13) υφυπουργών **μία (1) γυναίκα**.

Από το 2000 ο αριθμός των εκλεγμένων γυναικών στο ελληνικό Κοινοβούλιο αυξήθηκε αιφνίδια: τριάντα μία (31) εξελέγησαν το 2000, τριάντα εννέα (39) εξελέγησαν το 2004, σαράντα οχτώ (48) εξελέγησαν το 2007. Το 2008 με το άρθρο 3 του Ν. 3636/2008 καθιερώθηκε η ποσόστωση, σύμφωνα με την οποία ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο στους συνδυασμούς των κομμάτων πρέπει να ανέρχεται **σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων**, στο σύνολο της Επικράτειας. Η ποσόστωση είχε ως αποτέλεσμα να εκλεγούν πενήντα δύο (52) γυναίκες βουλευτές/τριες το 2009. Όμως πρόκειται μόλις για το 17,3% του συνόλου των βουλευτών/τριών, όταν ο μέσος όρος της ΕΕ των 25 ήταν 24,2%. Μετά τα αποτελέσματα των τελευταίων εθνικών εκλογών της 17^{ης} Ιουνίου, το ποσοστό των εκλεγμένων γυναικών στο εθνικό Κοινοβούλιο αγγίζει το 21% και αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό που έχει σημειωθεί στη χώρα μας. Η εκλογή εξήντα τριών (63) γυναικών στις εκλογές του Ιουνίου επικυρώνει τη συνεχή αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο εθνικό Κοινοβούλιο. Ειδικότερα, από το 1996, που η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων συγκεντρώνει κατά φύλο δεδομένα σημειώνεται η συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στην ελληνική Βουλή (βλ. Πίνακα 3).

Πίνακας 3. Συμμετοχή εκλεγμένων γυναικών στο Εθνικό Κοινοβούλιο κατά τις εκλογικές αναμετρήσεις των ετών 1996, 2000, 2004, 2007, 2009, 2012

Έτος	ΣΥΝΟΛΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ			ΠΑΣΟΚ	ΝΔ	ΚΚΕ	ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΣΥΡΙΖΑ	ΛΑΟΣ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ	ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	ΔΗΚΚΙ
	Σύνολο	Γυναίκες	% Γ									
1996	300	19	6,3	4,3	5,6	18,2	30,0					11,1
2000	300	31	10,3	10,8	8,0	18,2	33,3					0
2004	300	39	13,0	15,4	10,3	25,0	16,7					0
2007	300	48	16,0	20,6	11,2	31,8	14,3	10,0				
2009	300	52	17,3	21,3	12,1	19,0	15,4	6,7				
2012 (Μάιος)	300	56	18,7	9,8	11,1	26,9	32,7	-	27,3	31,6	4,8	
2012 (Ιούνιος)	300	63	21,0	9,09	13,95	33,33	35,21	-	35,00	29,41	5,56	

Πηγή: Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, 2012

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Στη χώρα μας, σε **αυτοδιοικητικό επίπεδο**, εντοπίζονται

- Οκτώ (8) γυναίκες δήμαρχοι σε σύνολο τριακοσίων είκοσι πέντε (325) δημάρχων.
- Καμία γυναίκα περιφερειάρχης σε σύνολο δεκατριών (13) Περιφερειάρχων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ	ΑΙΡΕΤΕΣ	
		N.	%
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	660	66	10,00%
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	668	105	15,72%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	745	85	11,41%
ΑΤΤΙΚΗΣ	2251	548	24,34%
ΚΡΗΤΗΣ	656	92	14,02%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	228	40	17,54%
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	750	108	14,40%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	595	72	12,10%
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1286	217	16,87%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	363	57	15,70%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	784	83	10,59%
ΗΠΕΙΡΟΥ	498	56	11,24%
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	210	29	13,81%
ΣΥΝΟΛΟ	9694	1558	14,4%
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ			16,07%

Πηγή: Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, 2011

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΦ.ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ	ΑΙΡΕΤΕΣ	
		N.	%
ΑΤΤΙΚΗΣ	101	23	22,77%
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	51	7	13,73%
Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	41	6	14,63%
Δ. ΕΛΛΑΔΑΣ	51	5	9,80%
Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	51	7	13,73%
ΗΠΕΙΡΟΥ	51	4	7,84%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	51	9	17,65%
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	41	10	24,39%
Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	71	15	21,13%
ΚΡΗΤΗΣ	51	8	15,69%
Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ	51	10	19,61%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	51	7	13,73%
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	51	4	7,84%
ΣΥΝΟΛΟ	713	115	16,13%

Πηγή: Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, 2011

1^η Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Δράσεις για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα Κέντρα Λήψης Αποφάσεων

Η **Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ)** αναγνωρίζοντας ότι «η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή επιβάλλεται για λόγους δημοκρατίας, αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος και αξιοποίησης του συνόλου της κοινωνικής εμπειρίας», στο «Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013» περιλαμβάνει δεσμευτικά μέτρα για την τοποθέτησή τους στα ψηφοδέλτια, υποστηρικτικές ενέργειες των **υποψηφίων και αιρετών γυναικών πολιτικών** (βιωματικά σεμινάρια κ.λπ.), καθώς επίσης και καμπάνιες για την υπερψήφιση γυναικών. Ειδικότερα, στο Εθνικό Πρόγραμμα αναφέρονται τα ακόλουθα:

*«Το 2010 δόθηκε έμφαση στην ανάδειξη των γυναικών στις **Περιφερειακές και Δημοτικές εκλογές** και στην ένταξη της ισότητας στις πολιτικές της τοπικής αυτοδιοίκησης στο νέο πλαίσιο του Προγράμματος «Καλλικράτης». Η οργάνωση συνεδρίου: «Η Πόλη της Ισότητας» το 2011, σε συνεργασία με την Επιτροπή Ισότητας της ΚΕΔΕ, θα αποτελέσει το έναυσμα στον τομέα αυτό. Αντίστοιχα, θα δοθεί έμφαση **στις εθνικές και ευρωπαϊκές εκλογές.***

*Παράλληλα, στηρίζεται η δημιουργία γραφείων ή επιτροπών γυναικών ή ισότητας των φύλων, καθώς και η ενίσχυση της δικτύωσης των γυναικών στις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες οργανώσεις των **κοινωνικών εταίρων** (ΓΣΕΕ, ΑΔΕΔΥ, ΣΕΒ, ΓΕΣΑΣΕ, ΓΣΕΒΕ, ΕΣΣΕ), με στόχο να ενισχυθεί η θέση των γυναικών στους διαπραγματευτικούς μηχανισμούς του κοινωνικού διαλόγου, ώστε να αναδεικνύονται και να προωθούνται τα αιτήματά τους.*

Επιπλέον, η ΓΓΙΦ παρακολουθεί την εφαρμογή του νόμου για τη συμμετοχή κατ' ελάχιστον του 1/3 κάθε φύλου στα Διοικητικά Συμβούλια των Οργανισμών που εποπτεύονται από το δημόσιο, καθώς επίσης και στα Υπηρεσιακά Συμβούλια του δημόσιου τομέα (Ν. 2839/2000, άρθρο 6)».

Επιπλέον, στις δράσεις που αναπτύσσει η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων κατά την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο για την προώθηση των γυναικών στα Κέντρα Λήψης Αποφάσεων, συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Το Έργο «**Ενθάρρυνση και ευαισθητοποίηση για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης**» αφορά στην ανάπτυξη δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης (καμπάνιες), προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης, αλλά και η εκπροσώπησή τους σε πολιτικούς θεσμούς σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Έργου συμπεριλαμβάνονται:
  - **Καμπάνια ευαισθητοποίησης** για τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010 με θέμα: «**Αψηφήστε τα Στερεότυπα σε αυτές τις εκλογές, Ψηφίστε και Γυναίκες**», με κεντρικό στόχο αφενός την ευαισθητοποίηση του κοινού για την ανατροπή των έμφυλων

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

στερεότυπων στον χώρο της πολιτικής και αφετέρου την υποστήριξη και ενίσχυση των γυναικών υποψηφίων, μέσω της διανομής σχετικού έντυπου υλικού. Η καμπάνια ευαισθητοποίησης περιλάμβανε: α) παραγωγή **υλικού** στην ελληνική και αλβανική γλώσσα, ώστε να ενημερωθούν οι μετανάστες/-τριες που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε αυτές τις εκλογές), β) δημιουργία και προβολή **spot**, γ) διοργάνωση **ημερίδας** για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, δ) προβολή κοινωνικού μηνύματος διαδικτυακά μέσω εμφανίσεων σε ειδησεογραφικά sites, και ε) λειτουργία **περιπτέρου**.

– **Εκστρατεία ευαισθητοποίησης για την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών στα πολιτικά κέντρα λήψης αποφάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.**

- Το Έργο «**Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο**» που υλοποιείται με δικαιούχο την ΠΕΤΑ ΑΕ σε συνεργασία με την **Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ)** και την **Ένωση Περιφερειών (ΕΝΠΕ)**. Το Έργο αποσκοπεί στην ενίσχυση των γυναικών που συμμετέχουν στην πολιτική σε επίπεδο Δήμων και Περιφερειών και περιλαμβάνει: α) τη διοργάνωση Συνεδρίων και Ημερίδων, β) την έκδοση της «**Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες**», καθώς επίσης και τη εκπόνηση και έκδοση του **Οδηγού Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες**, γ) τη δημιουργία ειδικής **ιστοσελίδας www.airetes.gr** και δημιουργία **Μητρώου Εκλεγμένων Γυναικών**, δ) τη διενέργεια **δεκατριών (13) σεμιναρίων κατάρτισης/επιμόρφωσης**, ε) **Στελέχωση Γραφείων Ισότητας** στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και στην Ένωση Περιφερειών (ΕΝΠΕ), κ.ά.

- Το Έργο «**Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο πολιτικής**» που υλοποιεί το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας απευθύνεται: α) σε γυναίκες που έχουν εκλεγεί σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο, β) σε γυναίκες υποψήφιας σε εκλογικές διαδικασίες (εθνικές εκλογές, ευρωεκλογές), που ως τώρα δεν έχουν εκλεγεί, και γ) σε πολιτικά κόμματα, θεσμούς και όργανα που λαμβάνουν αποφάσεις σχετικές με την εκλογική διαδικασία και τη διεκδίκηση της πολιτικής εξουσίας. Το Έργο περιλαμβάνει: α) τη διεξαγωγή ερευνών-μελετών για τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, β) τη διενέργεια σεμιναρίων κατάρτισης/επιμόρφωσης υποψηφίων στις εκλογές γυναικών, γ) τη δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας, και δ) την παραγωγή και έκδοση σχετικού έντυπου υλικού (βλ. αναλυτικότερα τις δράσεις του ΚΕΘΙ που ακολουθούν).

- Τα ακόλουθα Έργα με στόχο την ενδυνάμωση των γυναικών συνδικαλιστριών στις διοικήσεις των συνδικαλιστικών οργάνων όλων των βαθμίδων, μέσω δράσεων όπως: α) η δημιουργία

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

δομών ισότητας στις έδρες των τριτοβάθμιων οργανώσεων, β) η δικτύωση και διακρατική συνεργασία, και γ) η επιμόρφωση και διοργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης:

- «Δράσεις προώθησης και υποστήριξης των γυναικών σε ανώτατες συνδικαλιστικές βαθμίδες της ΑΔΕΔΥ και των μελών της».
- «Ενίσχυση και ενδυνάμωση της συμμετοχής των γυναικών στις συνδικαλιστικές αγροτικές οργανώσεις και σε άλλους φορείς συλλογικής εκπροσώπησης της υπαίθρου».
- «Ενίσχυση και υποστήριξη γυναικών για τη συμμετοχή τους στην εμπορική επιχειρηματικότητα και στον εμπορικό συνδικαλισμό».
- «Σχέδιο δράσης για την προώθηση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων των συλλογικών οργάνων της ΓΣΕΒΕΕ».
- «Προώθηση και ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα όργανα εκπροσώπησης των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων».
- «Η ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις ευθύνης στις επιχειρήσεις και στους φορείς εκπροσώπησης των επιχειρήσεων».

Το **Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)** (βλ 7^η Περιοδική Έκθεση της Ελλάδας (2005-2008) προς την “Επιτροπή του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών”-CEDAW), τα τελευταία χρόνια έχει αναπτύξει σημαντική δραστηριότητα για την προώθηση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Ειδικότερα, στις δράσεις του ΚΕΘΙ συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Το ΚΕΘΙ υλοποιεί ως Τελικός Δικαιούχος το Έργο **«Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο πολιτικής»** που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ 2007-2013» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), μέσω της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων.

Το Έργο απευθύνεται σε γυναίκες που είναι ήδη **αιρετές** ή που **επιθυμούν να συμμετέχουν σε εκλογικές διαδικασίες** (σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο) με στόχο την **ενίσχυση και εμπύχωση των ίδιων των γυναικών, προκειμένου να διεκδικήσουν και να επιτύχουν όχι μόνο τη συμμετοχή τους στις εκλογικές διαδικασίες, αλλά και την εκλογή τους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.**

Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου το Έργο περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις:

Δράσεις δικτύωσης: Δημιουργείται το **Δίκτυο «Ελένη Σκούρα»** για την ίση συμμετοχή των γυναικών στις πολιτικές διαδικασίες και στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Το Δίκτυο θα

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

λειτουργήσει ως μόνιμος μηχανισμός ανταλλαγής απόψεων, εμπειρογνωμοσύνης και δικτύωσης μεταξύ ενδιαφερόμενων φορέων, για ζητήματα που αφορούν στην ίση συμμετοχή των γυναικών στις πολιτικές διαδικασίες και στην ισότιμη πολιτική αντιπροσώπευση των γυναικών σε όργανα, θέσεις και διαδικασίες εξουσίας.

Επιμόρφωση και Ενδυνάμωση: Σχεδιάζεται η διοργάνωση διήμερων εκπαιδευτικών σεμιναρίων (Α' και Β' Κύκλος) σε όλες τις περιφέρειες της χώρας με τη συμμετοχή αιρετών γυναικών ή γυναικών που επιθυμούν να λάβουν μέρος στις εκλογικές διαδικασίες. Τα εκπαιδευτικά σεμινάρια, το περιεχόμενο των οποίων θα βασίζεται σε εκπαιδευτικό πακέτο που εκπονείται ειδικά για τον σκοπό αυτόν, περιλαμβάνουν θεωρητικό και βιωματικό μέρος, παρέχοντας στις γυναίκες όλα τα απαραίτητα εφόδια για την εμφύχωσή τους.

Συμβουλευτική Στήριξη: Προβλέπεται η λειτουργία γραφείου συμβουλευτικής στήριξης, το οποίο θα υποστηρίζει με την παροχή συμβουλών αιρετές ή γυναίκες που επιθυμούν να ασχοληθούν με τα κοινά σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο.

Δημόσιες Εκδηλώσεις: Προγραμματίζεται η πραγματοποίηση Ημερίδων σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, καθώς επίσης και η διοργάνωση Πανελληνίου και Ευρωπαϊκού Συνεδρίου, με στόχο την ενημέρωση του κοινού για τη σημασία της ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Εκπόνηση Μελετών-Ερευνών: Τρεις (3) μελέτες-έρευνες πρόκειται να εκπονηθούν στο πλαίσιο του Έργου, οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά τόσο στην επιστημονική προσέγγιση του φαινομένου της μειωμένης συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, όσο και στη συγκέντρωση χρήσιμων πηγών, αρχείων και ιστορικού υλικού για την ανάδειξη του κοινοβουλευτικού έργου και της κοινοβουλευτικής πορείας των γυναικών.

- Το ΚΕΘΙ ως Συντονιστής Φορέας, το 2005 ολοκλήρωσε το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα: «**Ίση Συμμετοχή στα Κέντρα Λήψης Αποφάσεων: Γυναίκες στην Καρδιά της Ευρώπης**». Το Έργο στόχευε στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών σε σχέση με τη σημασία και την αξία της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων στην πολιτική, στην οικονομία και στην κοινωνία, στην εξασφάλιση ίσης εκπροσώπησης των γυναικών στα ψηφοδέλτια των πολιτικών κομμάτων στις εθνικές εκλογές και στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην ενδυνάμωση και την προετοιμασία των υποψηφίων γυναικών, ώστε να διεκδικήσουν θέση στα ψηφοδέλτια των πολιτικών κομμάτων.

- Το ΚΕΘΙ υλοποίησε το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα: “**Localising Gender Equality through Development**” («Εστιάζοντας στην Ισότητα διαμέσου της Τοπικής Ανάπτυξης»). Βασικός στόχος του Προγράμματος ήταν η προώθηση της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στην τοπική ανάπτυξη, τόσο στα πολιτικά και δημόσια κέντρα λήψης αποφάσεων όσο και στην οικονομική

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

ζωή. Πραγματοποιήθηκαν δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σχετικά με τα οφέλη της συμμετοχής των γυναικών στην τοπική ανάπτυξη και διεξήχθη έρευνα στην οποία συμμετείχαν όλοι οι διακρατικοί εταίροι. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του Προγράμματος διενεργήθηκαν δύο (2) έρευνες με τίτλους: α) «Η Συμμετοχή των Γυναικών στα Κέντρα Λήψης Πολιτικών Αποφάσεων στην Ελλάδα» (2006), β) «Αξιολόγηση των Αναπτυξιακών Πρωτοβουλιών που Υποστηρίζουν τις Γυναίκες στη Συμμετοχή τους στην Τοπική Ανάπτυξη» (2008) Η έρευνα εκδόθηκε το 2008 σε τέσσερις γλώσσες.

- Το ΚΕΘΙ συμμετείχε ως εταίρος σε διακρατικό επίπεδο στο Πρόγραμμα: **“Taking Gender Equality to Local Communities”**, που συντόνισε η Εθνική Επιτροπή για την Προώθηση της Ισότητας της Μάλτας. Το Πρόγραμμα στόχευε στην ουσιαστική και μεγαλύτερη συμμετοχή γυναικών σε δράσεις στις τοπικές κοινωνίες, δίνοντας έμφαση στα κέντρα λήψης αποφάσεων.
- Το ΚΕΘΙ έχει εκδώσει τα εξής βιβλία: α) «Εγχειρίδιο Εκπαιδευτών/-τριών. Επικοινωνιακές Δεξιότητες για τις Γυναίκες στην Πολιτική», Αθήνα 2005, β) Πρακτικά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου: «Από τη Θεωρία στην Πράξη: Για την Ισότιμη Συνεργασία Γυναικών και Ανδρών στην Πολιτική», Αθήνα 2005, γ) «Η Συμμετοχή των Γυναικών στα Κέντρα Λήψης Πολιτικών Αποφάσεων στην Ελλάδα», Αθήνα 2006.

Το Έργο: «**Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο πολιτικής**» υλοποιείται από το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας και εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: «**Διοικητική Μεταρρύθμιση**» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.)
Χαρ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου, 106 81 Αθήνα
Τηλ.: 210 3898000, fax: 210 3898079
E-mail: kethi@kethi.gr, kethi@gynaikes-politiki.gr
www.kethi.gr, www.gynaikes-politiki.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα» για την «Διαμόρφωση νέου πλαισίου για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων» στις πολιτικές διαδικασίες και τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Τετάρτη 20 Μαρτίου 2013